

**РАДНА ГРУПА ЗА САРАДЊУ ЗА ОЕБС И КДИЉП
ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ИЗБОРНОГ ПРОЦЕСА**

**ИЗВЕШТАЈ О СПРОВЕДЕНИМ АКТИВНОСТИМА РАДИ УНАПРЕЂЕЊА
ИЗБОРНОГ ПРОЦЕСА**

Од формирања 30. августа 2019. године, Радна група је утврдила план краткорочних и дугорочних активности ради унапређења изборног процеса. Као краткорочне активности, које се могу завршити до расписивања и спровођења редовних парламентарних избора у 2020. години у спровођењу активности ради унапређења изборног процеса, Радна група је издвојила неколико области, као што су бирачки списак, одвајање државне од партијске функције носилаца јавне власти, медијско окружење, обука бирачких одбора и др, па је, између осталог донела петнаест закључака који, у зависности коме су упућени, представљају налоге, иницијативе и препоруке. Оно што их повезује у једну целину је то да сваки представља почетак унапређења изборног процеса за тачно одређену област.

Закључци Радне групе су у потпуности спроведени.

На основу закључака Радне групе, органи државне управе, Народна скупштина и њена тела, независна тела и органи су спровели следеће активности ради унапређења изборног процеса:

- 1) Уведена нова, посебна страница на интернет презентацији Министарства државне управе и локалне самоуправе на којој су доступне све важне информације о одржавању и ажурирању бирачког списка;
- 2) Високи службенички савет прихватио препоруку Радне групе и донео Одлуку о допуни Кодекса понашања државних службеника;
- 3) Спроведене су обуке овлашћених лица (референата) која воде и ажурирају бирачки списак.
- 4) Одржане су обуке овлашћених лица (матичара) која достављају податке који имају утицаја на промене у бирачком списку.
- 5) Одлуком Владе РС формирана Радна група за верификацију јединственог бирачког списка, у којој су поред чланова Владе РС и министарстава учешће узели и представници организација ЦРТА и ЦЕСИД, као и представници међународних институција и тела;
- 6) У свим градским и општинским управама спроведен је редован инспекцијски надзор;
- 7) У свим градским и општинским управама спроведен је ванредни инспекцијски надзор;
- 8) Измењена су три закона: Закона о финансирању политичких активности, Закон о јавним предузећима и Закон о Агенцији за борбу против корупције. Сва три закона су усвојена у редовној скупштинској процедури 13.12.2019. године и ступила су на снагу 21.12.2019. године, осам дана по објављивању у Службеном гласнику;

- 9) У складу са препорукама Владе, РИК је закључком од 2. децембра 2019. године утврдио мере за унапређење изборног процеса које ће бити прописане упутством за спровођење предстојећих избора по њиховом расписивању, и то:
- скенирање свих записника о раду бирачких одбора одмах по њиховој предаји РИК, односно радним телима и њихово објављивање на веб презентацији Комисије (у ту сврху у току је поступак јавне набавке одговарајућих скенера и израда апликације);
 - омогућавање домаћим и страним посматрачима праћење целокупног рада органа и радних тела за спровођење избора и свих изборних радњи, без ограничења;
 - омогућавање свим бирачима да, после гласања, од РИК добију информацију о томе да ли су у изводу из бирачког списка евидентирани да ли су гласали или не, као и да, у истом циљу, изврше и непосредан увид у свој извод из бирачког списка.
- 10) У складу са препорукама Владе и Закључком РИК од 2. децембра 2019. године, РИК је предузео низ мера везаних за спровођење обука за рад у бирачким одборима, и то:
- РИК је у периоду од 9. до 30. децембра 2019. године обучио 539 инструктора за рад у сталном саставу бирачких одбора, на предлог општинских/градских изборних комисија;
 - Инструктори за рад у сталном саставу обучили су око 57.000 потенцијалних чланова бирачких одбора у сталном саставу, на предлог посланичких група у НСПС и политичких странака које су заступљене у НСПС а немају своју посланичку групу;
 - РИК је 24. фебруара 2020. године започео са обукама инструктора за рад у проширеном саставу бирачких одбора, на предлог регистрованих политичких странака;
 - за спровођење поменутих обука РИК је, по први пут, израдио Приручник за обуку за рад у бирачким одборима, са пратећом презентацијом, водич за организовање и спровођење обука за рад у сталном саставу бирачких одбора, вежбе за логичко-рачунску контролу исправности резултата унетих у контролни формулар и попуњавање записника о раду бирачког одбора. Сва документа за обуке доступне су на веб презентацији РИК;
 - Удружењима која се баве изборним процесом омогућено је праћење свих обука.
- 11) Одржан је „Отворени састанак у скупштини о раду РЕМ-а и о равномерној заступљености свих политичких субјеката у току изборне кампање“, на којем су присуствовали представници РЕМ-а, представници јавних медијских сервиса, представници телевизија са националном фреквенцијом, као и представници највећег кабловског оператера. На овом састанку представници РЕМ-а су потврдили да ће вршити стални надзор у току изборне кампање над пружаоцима медијских услуга и да ће објављивати редовне недељне извештаје о надзору на свом веб сајту. Такође, представници РЕМ-а су на овом састанку обавестили присутне да је у току израда Правилника за јавне медијске сервисе, као и Препорука за комерцијалне емитере;

- 12) РЕМ израдио и објавио Нацрт правилника о начину извршавања обавеза јавних медијских сервиса током предизборне кампање и утврдио програм јавне расправе о овом акту, јавна расправа је трајала од 10. до 24. децембра 2019. године и одржана су два округла стола. Правилник усвојен на седници РЕМ-а 07.02.2020. године;
- 13) РЕМ је израдио и Нацрт препоруке за комерцијалне пружаоце медијских услуга о обезбеђивању заступљености без дискриминације у току предизборне кампање регистрованих политичких странака, коалиција и кандидата. Нацрт препоруке за комерцијалне емитере усвојена на седници РЕМ-а 05.12.2019. године. Због усклађивања са одредбама Правилника за јавне медијске сервисе усвајање Препоруке се очекује до краја фебруара 2020. године;
- 14) РЕМ је 05.12.2019. године усвојио План праћења програма пружалаца медијских услуга током предизборне кампање за републичке, покрајинске и локалне изборе у Републици Србији 2020. године;
- 15) На седници Народне скупштине 27.12.2019. године изабрана су три недостајућа члана РЕМ-а, а након оставки два члана, још два нова члана су изабрана 14.02.2020. године;
- 16) Израђен Приручник за спровођење Закона о јединственом бирачком списку за потребе овлашћених лица за вођење, односно ажурирање бирачког списка.
- 17) На седници Народне скупштине, која је одржана 23.12.2019. године, формиран је Надзорни одбор (за надзор над поступцима политичких странака, кандидата и медија током изборних активности). Прва седница Надзорног одбора сазвана је за 27. фебруар 2020. године, у Народној скупштини.
- 18) РИК је 20. децембра 2019. године донео Одлуку о процени приступачности бирачких места у Републици Србији, чији је циљ побољшање услова под којима бирачи остварују своје изборно право на бирачким местима, са посебним освртом на унапређење положаја особа са инвалидитетом у изборном поступку. РИК је припремио и Водич за процену приступачности бирачких места.
- 19) РИК је 21. фебруара 2020. године донео Одлуку о изменама и допунама Пословника РИК, којом је предвиђено директно преношење седница Комисије и конференција за медије председника РИК на веб презентацији РИК, као и омогућавање заинтересованим медијима да преузимају ове преносе.
- 20) Израда брошура и промотивних спотова којим би се органима за спровођење избора али и грађанима, појасниле процедуре и на сликовит начин предочила права која имају везано за изборни процес је у току. (МДУЛС и РИК)